

Poročilo o izvajanju interdisciplinarnega doktorskega študijskega programa Varstvo okolja v študijskem letu 2010/2011

Uvod

V študijskem letu 2010/2011 sta se izvajala dva letnika interdisciplinarnega doktorskega študijskega programa Varstvo okolja. Osrednja pozornost je bila namenjena delu s študenti pri pripravi vlog za odobritev teme doktorske disertacije, saj je praksa pokazala, da kljub temu, da na doktorskem programu Varstvo okolja študenti že ob prijavi na študij oddajo predlog osnutka teme doktorske disertacije z opredelitvijo hipoteze in raziskovalne metode, vsi študenti in njihovih mentorji niso ustrezno pripravljene za izredno intenziven doktorski študij.

Vpis in izvedba programa

Na razpis za vpis v interdisciplinarni doktorski študijski program Varstvo okolja se je v roku prijavilo 30 kandidatov. Po roku je prijavo poslal še en tuj kandidat. Kandidati so se na razpis za vpis v doktorski študijski program Varstvo okolja prvič prijavljali z elektronsko prijavo.

V 1. letnik doktorskega študijskega programa se je v študijskem letu 2010/2011 vpisalo 23 študentov, v 2. letnik pa 22. Skladno s sklepom senata UL se je po merilih za prehode v 2. letnik vpisala ena študentka. Skupaj je bilo na doktorski študijski program tretje stopnje vpisanih 45 študentov.

V 1. letnik doktorskega študijskega programa Varstvo okolja se je v študijskem letu 2010/2011 vpisalo 7 študentov z zaključenim magisterijem znanosti. Na podlagi prošenj so jim bile v skladu z Zakonom o visokem šolstvu in študijskim programom priznane obveznosti v obsegu 60 kreditnih točk. Vsem sedmim kandidatom je bila s sklepom programskega sveta za tretjino znižana tudi šolnina in podpisani aneksi k pogodbam o izobraževanju.

Iz spodnje preglednice je razvidna prehodnost iz 1. v 2. letnik, ki je bila 68,8%.

Doktorski študijski program	2009/2010	2010/2011
1. letnik	32	23
2. letnik	/	22
Skupaj	32	45

Študijsko leto 2010/2011 se je začelo z izvajanjem obveznega predmeta Interdisciplinarno znanstveno raziskovalno delo. Glede na število študentov, ki so si izbrali posamezne predmete, se je v študijskem letu 2010/2011 izvajalo skupaj 35 predmetov, od tega eden v polnem obsegu, sedem v polovičnem obsegu, 27 predmetov pa se je izvajalo s konzultacijami.

14 študentov, vpisani na druge doktorske programe, je poslušalo predavanja/konzultacije in opravljalo izpite iz 11. predmetov doktorskega programa Varstvo okolja. 2 študenta doktorskega programa Varstvo okolja pa sta si izbrala 2 predmeta iz drugih doktorskih študijskih programov na UL in izven.

V začetku študijskega leta je bilo organizirano srečanje izvajalcev temeljnih predmetov. Na podlagi izkušenj in težav, s katerimi so se izvajalci soočali v študijskem letu 2009/2010, so bila oblikovana skupna priporočila za izvedbo predmetov v študijskem letu 2010/2011. Srečanje je bilo namenjeno tudi pregledu ustreznosti mentorjev študentov 1. letnika in njihovih osnutkov tez doktorskih disertacij ter oblikovanju priporočil za izvajanje predmetov s

konzultacijami. Izkazalo se je, da imajo študenti precejšnje težave z izbiro ustreznih mentorjev in somentorjev, ki izpolnjujejo na Senatu UL sprejete kriterije za mentorstvo na doktorskem študiju. Da bi kandidatom, ki še nimajo izbrane teme in mentorja/somentorja pomagali pri odločitvi za študij in iskanju ustreznih mentorjev/somentorjev je bil oblikovan seznam potencialnih mentorjev in somentorjev skupaj s predlogi tem doktorskih disertacij in objavljen na spletni strani študija.

Z namenom tesnejšega povezovanja članic, izvajalk študijskega programa in učiteljev je bilo 19. januarja 2011 organizirano srečanje mentorjev in somentorjev študentov 1. in 2. letnika doktorskega študijskega programa Varstvo okolja.

Osrednja pozornost je bila namenjena izvedbi predstavitev osnutkov tem doktorskih disertacij študentov 1. letnika in doktorskih seminarjev študentov 2. letnika, ki so se izvajali prvič. Predstavitve študentov 1. letnika so pokazale, da iz večine osnutkov tem ni mogoče najti odgovora, kaj bo izviren prispevek k znanosti in da so bili prvi osnutki predstavljenih del bolj strokovno in ne znanstveno zasnovani, da niso odražali interdisciplinarnosti in da so pretežno temeljili na obstoječih dejstvih in analizah. Izkazalo se je, da študenti, ki so se na doktorski študij vpisali z zaključeno univerzitetno izobrazbo, predvsem zaradi pomanjkanja osnovnih znanj, sprva niso bili kos nalogi, zato so morali pripraviti nove osnutke in jih ponovno predstaviti. Tudi prvi doktorski seminarji študentov 2. letnika so pokazali, da vsi kandidati študija niso vzeli povsem resno in da so bile neuspešno opravljane predstavitve opozorilo tako študentom kot njihovim mentorjem in somentorjem. Vodstvo študija je pripravilo posebna navodila za študente in mentorje ter somentorje v zvezi z izvedbo doktorskega seminarja, pripravo predlogov tem in prijavi doktorskih disertacij na članicah. Opozorila so bila uspešna in tudi zaradi velike angažiranosti koordinatorja doktorskih seminarjev prof. dr. Franca Lobnika z BF, so študenti svoje predstavitve na koncu uspešno opravili. Na doktorskih seminarjih so poleg članov programskega sveta ter mentorjev in somentorjev študentov sodelovali tudi s strani senatov članic imenovani člani komisij za oceno primernosti tem doktorskih disertacij, vabljeni pa so bili tudi študenti 1. letnika.

Veseli nas, da so študenti tudi mednarodno aktivni in se aktivno udeležujejo mednarodnih konferenc in poletnih oz. zimskih šol.

Sofinanciranje študijskega programa tretje stopnje

Univerza v Ljubljani je z MVZT konec avgusta 2011 podpisala pogodbo za sofinanciranje podiplomskih študijskih programov in študijskih programov tretje stopnje v študijskem letu 2010/2011 in 2011/2012. Sofinancirani so bili 4 študenti doktorskega študijskega programa. Država je študentom sofinancirala šolnino v višini 855,00 EUR, enak delež pa je predviden tudi za študijsko leto 2011/2012, do katerega bodo upravičeni samo študenti, ki bodo letos redno napredovali v 3. letnik doktorskega študijskega programa in so bili do sofinanciranja upravičeni tudi v študijskem letu 2010/2011. Na razpisu za sofinanciranje doktorskega študija po Inovativni shemi sofinanciranja doktorskega študija 2010-2013 je bilo izbranih 21 študentov, od tega 11 študentov 1. letnika in 10 študentov 2. letnika doktorskega študijskega programa Varstvo okolja.

Študentska anketa

Ob koncu študijskega leta 2010/2011 smo med študenti 1. in 2. letnika doktorskega študija izvedli anketna vprašalnika o zadovoljstvu z izvajanjem in organizacijo študija. Rezultati ankete so pokazali, da so študenti s študijem na splošno zadovoljni, čeprav je skoraj dve tretjini študentov zaposlenih in samo tretjina študentov lahko intenzivno spremlja študij in ves čas dela na disertaciji. Problem pomanjkanja časa pri večini študentov se kaže tudi pri ostalih vprašanih. Študenti so zadovoljni z izvajanjem izbirnih predmetov, glede izvajanja obveznega predmeta v 1. letniku pa so pogrešali v naprej pripravljeno gradivo. Študenti 2.

letnika so bili kljub zahtevnosti predstavitev zelo zadovoljni z izvajanjem doktorskega seminarja. Izredno dobro so ocenili sodelovanje z mentorji in somentorji ter obveščanje. Pohvalna je tudi samo kritičnost kandidatov pri ocenjevanju lastnih izdelkov. Več kot polovica študentov 1. letnika je ocenila, da njihovi predlogi še niso zreli za nadaljnjo obravnavo. Analiza anketnih vprašalnikov je pokazala tudi nekatere slabosti. Kljub dobremu izvajanju pouka in sodelovanju mentorjev, vsi kandidati niso uspeli že po prvem letniku prijaviti svoje teme disertacij. Prav tako ne moremo biti povsem zadovoljni z uspehom študentov v 2. letniku. Ker imajo študenti največ težav s pripravo predlogov tem doktorskih disertacij, bo v prihodnje temu namenjeno še več pozornosti.

Programski svet

Senat Univerze v Ljubljani je 22. junija 2010 imenoval nov programski svet za štiriletno mandatno obdobje. Programski svet, ki mu je mandat potekel konec septembra, se je konstituiral na seji 26. oktobra 2010 in za predsednika soglasno ponovno izvolil prof. dr. Mitjo Brillyja s FGG. V študijskem letu 2010/2011 se je programski svet sestel desetkrat, sedemkrat na rednih sejah in treh dopisnih. Kolegij predsednika, ki ima vlogo posvetovalnega telesa, pa se je sestel na trinajstih sejah. Zaradi prehodnega obdobja se je programski svet ukvarjal tako s problematiko podiplomskega kot doktorskega študijskega programa Med pomembnejšimi temami, ki sta jih obravnavala kolegij in programski svet so bile:

- izvajanje pouka in urniki
- organizacijo doktorskih seminarjev
- oblikovanje navodil za študente in mentorje ter somentorje v zvezi s predstavitvami osnutkov tem doktorskih disertacij v 1. letniku in izvedbo doktorskega seminarja, pripravo predlogov tem in prijavami doktorskih disertacij na članicah v 2. letniku
- obravnava individualnih vlog študentov
- sprejemanje mnenj o predlogih tem magistrskih del in doktorskih disertacij ter oblikovanje predlogov za sestavo interdisciplinarnih komisij za oceno in zagovor magistrskih del in doktorskih disertacij
- finančne zadeve
- priznavanje obveznosti magistrskim znanosti
- priznavanje opravljenih obveznosti študentov na tujih univerzah,
- manjše dopolnitve doktorskega programa, vezane na zamenjavo nosilcev izbirnih predmetov
- prijave na razpisa za sofinanciranje podiplomskih in študijskih programov tretje stopnje
- izvedba anketnega vprašalnika o zadovoljstvu z izvajanjem in organizacijo študija
- promocija študija in organizacija informativnih dni na članicah

Programski svet je veliko časa namenil tudi pripravam na izvajanje študijskega programa v letu 2011/2012. O prijavah kandidatov na razpis za vpis na študij ter pripravam na izvedbo pouka v novem študijskem letu, je programski svet sklepal na 6. seji 6. septembra 2011.

Mentor leta 2010

Društvo Mladih Raziskovalcev Slovenije (DMRS) vsako leto podeli priznanje Mentor leta, s katerim želi spodbujati najboljše mentorske prakse pri prenosu znanja in

izkušenj na mlajše generacije. Priznanje Mentor leta 2010 je prejel prof. dr. Domen Leštan iz Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani, mentor tudi več študentom doktorskega študijskega programa Varstvo okolja.

Promocija doktorskega študijskega programa

Tudi v študijskem letu 2010/2011 smo ponatisnili predstavitvena zbornika doktorskega študijskega programa Varstvo okolja in v sodelovanju s Kariernim centrom UL pripravili še vodnik po doktorskem študijskem programu Varstvo okolja. Vodnik je namenjen predvsem študentom, objavljen pa je na spletni strani UL, tudi v obliki e-knjige: http://www.uni-lj.si/studij_na_univerzi/podiplomski_studij/univerzitetni_interdisciplinarni_studijski_programi/varstvo_okolja.aspx. Predstavitev študijskega programa je bila organizirana tudi v okviru informativnih dni na članicah izvajalkah študija.

Zaključek

V študijskem letu 2011/2012 je v 1. letnik interdisciplinarnega doktorskega študijskega programa Varstvo okolja skupaj vpisanih 43, študentov, 10 študentov v 1. letnik, 23. v 2. letnik 23 in 10 študentov v 3. letnik. Kljub manjšemu vpisu v 1. letnik, smo lahko zadovoljni s prehodnostjo iz 1. v 2. Letnik, ki je kar 95,6 %, iz 2. v 3. letnik pa pričakovano nižja 47,6 %. Študenti 2. letnika so imeli precej težav z izpolnjevanjem pogojev, predvsem glede pridobitve soglasja k temi doktorske disertacije s strani Senata UL oz. od njega pooblaščne Komisije za doktorski študij UL.

Tudi v letošnjem študijskem letu si bomo prizadevali za kakovostno izvajanje doktorskega študijskega programa in za krepitev sodelovanja z uporabniki in bodočimi delodajalci doktorandov. V prihodnje bomo poskušali več pozornosti nameniti kandidatom že v prijavnem postopku na doktorski študij in pred vpisom organizirati skupen sestanek kandidatov in izbranih mentorjev ter somentorjev, saj ugotavljamo nezadostno pripravljenost študentov za intenzivnost izvajanja doktorskega študija, ki jo kandidati zaposleni izven raziskovalnih organizacij ne zmorejo oziroma težko izpolnjujejo pogoje.

Uspešnost študija bomo lahko merili šele čez nekaj let, ko bomo dobili prve doktorje znanosti tega študija.

Predsednik programskega sveta
VARSTVO OKOLJA
prof. dr. Mitja Brilly